

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, rétér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.
Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Majtényi Géza
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona félévre 5 kor.
negyedévre 2.50 kor.
— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termékért szerint egy négyszög centim,
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Politikai villongások.

— aug. 28.

Bámulatos az az energia, melylyel a koalíció ellenségei ennek a valóban nemzeti vérből fakadt egyesülésnek megbontására törekednek. Soha nem hallott eszközökkel, a furfang és politikai dezentorság minden fegyverével küzdenek az egységesség megtörésére.

Legutóbb a néppártot állították bűnbakul, kigunyolva azt katolikus jelszavak dobálásával, tehát belevive a felekezeti üszkét a száraz kazlak lobbanó anyaga közé. Képtelen hírek keltek lábra, apokrif levelek, táviratok özöne árasztotta el a sajtó hasábjait. — De jegyezzük meg jól, hogy csak ama sajtót, amely kiakbolittatása okából tüzet lehel és szunyogokból lett elefántokat vonultat föl.

A koalíció soha sem volt erősebb mint ma. A folytonos és alaptalan támadások özöne, a nemzetiségek fészkelődése már a szemtelenségbe átsapó tulzása tömörülésre, még erősebb összetartásra biztatták és birták a vezetőket úgy, mint a pártokat.

Figyelemmel kísérve a mai politikai kelyzetet, önkéntelenül feltárul előttünk a kérdés: meddig türi még ez a nemzet vérből alakult és legjobbjaiból álló szövetség az apró kellemetlenségeket? A Luccaciuk és Wład Aurélok, a horvátok és tótok, a románok és polyákok meddig szemtelenkednek még egy hatalmas szervezettel szemben? Hiszen igen szép a türelem erénye és a magyar gavalléria, de azért az élősdiakkal szemben mégis csak hasznosabb a fésű vagy a zacherlin.

Annak a nagy munkának — melyet a koalíciós kormány másfél év előtt becsületét kötve lezálogul magára vállalt, — még a közepén sem vagyunk. Ennek a munkának befejezésére azok vállalkoztak, akiket a nemzet saját elhatározásából folyólag, függetlenül, teljesen szabadon állított az ügyek élére. Akik most ennek a nagy munkának megakasztására törekednek, akik képesek belényesi választásokat, zágrábi tüntetéseket, fumei és turóczzsentsmártoni kalamajkákat rendezni, azok a hazának igazi ellenségei, azok nem egyebek, mint férgek egy nemzet testén,

mely vérevel táplálja e ronda állatokat, melyek hálájukat csipéssel fejezik ki a magyarság iránt.

Kossuth Ferencnek legutóbb — a helyzetről tett politikai nyilatkozata igen élénken bevilágít az aknamunkások sötét terveibe. Kossuth kijelenti, hogy egy a néppárt kiválása mint általában a koalíció bomlása tárgyában kelt híresztelések nem egyebek rosz indulatu koholmányoknál, melyek csakis hangulatsinálásra és bomlasztásra vannak bazirozva. A nagykarolyi küzdelem semmi komoly nyomot nem hagy maga után. Pártpolitikáról, parciális érdekekről van szó, melyek azonban még sem nem országos jellegűek, sem a koalíció megbontását maguk után nem vonhatják.

A veszekedések, a bomlasztási törekvések ma éppen az ellenkezőjét fogják előidézni az intrikusok által óhajva várt eredménynek. Csak az egyesülést, a harcokérséget erősíthetik, mert megsokalta már a nemzet az élősdiak csipéseit s elpusztításuk céljából valószínűleg a radikális lépések sem maradnak ki sokáig.

Van azonban éppen a belényesi választásból leszűrődött tanulság alapján egy megjegyzésünk. A számbelileg ma legerősebb függetlenségi párt jól tenné, ha kivált ilyen kényes helyekre nem ismeretlen egyéneket, de országos névvel bíró politikusokat szolítana sorompóba. Lehet Kardos akármilyen kifogástalan hazafi, de mikor ily óriási ellentétek ütköznek össze, akkor a jelölt politikai súlyának igen nagyra kell lennie. Lám az oláhok a legnehezebbet küldték maguk közül a csatamezőre s ez eredményezte győzelmüket. Tanuljunk meg, hogy erős emberrel csak erőt kell szembeállítani, mert nem bizonyos, hogy a Dávidok legyőzik e mindenkor a Góliátokat. Ez csak egyszer esett meg, — ma pedig már nem történnek csodák, ma a politikai bölcsesség parancs szava után kell igazodni.

— aug. 28.

Bernáth Béla a tokajiakért. A mádi választókerület nagy tevékenységet kifejtő képviselőjéről valóban elmondhatni, hogy képviselője kerületének. Ugyanis mint értesülünk Bernáth Béla ismét újabb előnyöket eszközölt ki a tokajiak részére. Az ottani állami polgári fiúiskolánál a város, a szervező rendelet értelmében

a fűtésről, világításról, napi tisztogatásról és kisebb helyreállításokról van kötelezve gondoskodni. Mindezek évente igen tetemes terhet róttak a város közönségére. Bernáth Béla közbenjárására a kultuszminiszterium eme terheknek évi fix összegben, 150 koronában való megváltását engedélyezte, ami bizony jó néhány száz korona hasznát jelent a városra. Ugyancsak a Bernáth Béla közbenjárása folytán ígéretet tett a kereskedelemügyi miniszterium, hogy a vámmentessé lett tokaji hídfő mellett levő vámház s a „Bakony”-hoz vezető állami tulajdonú képező terület elővételi jogaimén a legkedvezőbb feltételek mellett a város tulajdonába mehessen át.

A felsőzempléni iskolák rendezése.

(A homonnai tanfelügyelői kirendeltség memorandumum.)

(Folyt. és vége.)

IV. Felekezeti iskolák.

A róm. kath. iskoláknál nem ugyan, de a gör. kath. iskoláknál nagy a tanítóhiány. A gk. tanítóképzőkből évenként nem kerül ki annyi okleveles egyen, amennyire az eperjesi és ungvári egyházmegyék területén levő iskoláknál szükség lenne. Innen van, hogy nagyon sok iskolánál a bármi módon megüresedett tanítói állásokat a legjobb akarat mellett sem lehet okleveles egyénnel betölteni. Az ifjuság — úgy látszik — eddig a javadalom csekély volta miatt nem igen törekedett a tanítói pályára, igen sok helyen pedig éppen a tanítói állással egybekötött javadalom szegényes volta miatt nem akadt pályázó.

A kerületben létező felekezeti iskolák fontos hiányát képezi az a körülmény, hogy sok községben a tanterem és tanítói lakások régi, célszerűtlen épületekben vannak elhelyezve, máshol pedig az épület ugyan jó karban van, de kis terjedelmű és így az iskola nem képes a gyermekeket befogadni. A törvény követelményeinek meg nem felelő épületek közül a közigazgatási hatóság már néhányat bezárattat s mivel némely községben ily módon az iskola ma is zárva van, ezekben a községekben az iskolák új és célszerű épületekben való megnyitása elrendelendő.

A régi célszerűtlen épületek és iskolahelyiségek ujjaépítése részint a hitközségek és az egyházi főhatóságok áldozatkészsége, részint a vármegyei közművelődési alaptól kieszközölt segélyek útján eszközölendő, mert sem pedagógiai, sem pedig közegészségi szempontból meg nem engedhető, hogy a jelenlegi rosz iskolaépületek továbbra is megtűressenek.

A tanterem felszerelése még sok iskolánál kiegészítésre szorul. E tekintetben, miután a felekezeti iskolák újabb a tanfelügyelőség utasítása és buzdítása folytán a miniszterium által egyszerű kéreésre adományozni szokott ingyenes taneszközöket igénybe veszik, sok helyütt örvendetes javulás tapasztalható ugyan,

igen sok iskola azonban még csaknem minden felszerelés nélkül szükkölködik. Ezek az iskolák a még szükséges taneszközök és butorok beszerzésére lesznek utasítandók. Mivel az 1907. évi 27. t.-c. értelmében a kellő helyiséggel és felszereléssel nem rendelkező iskolák államsegélyben nem részesülhetnek, remélhető, hogy az iskolafentartó hitközségek maguk is iparkodni fognak most már a szükséges taneszközök beszerzésére.

V. A magyar nyelv tanítása.

A magyar nyelv tanítása terén a felekezeti iskolák e kerület nemzetiséglaktá vidékén mindenütt buzgólkodnak s csak örvendetes, hogy majd minden évben részesül egy-egy róm. vagy gör. kath. tanító is ezért felsőbb helyről jövő jutalomban. A régi képzettségű és magyarul keveset tudó tanítók azonban csekély eredményt tudnak a magyar nyelv tanítása terén a legjobb akarat mellett is felmutatni, miért is eme tanítók fokozatos nyugdíjazása elkerülhetetlenül szükséges.

A magyar nyelv eredményes tanítását óvodák felállításával is elő kell mozdítani, miért is ezeknek létesítése elsőrangú szükségletet képez. A magyar tanítási nyelvű iskolák és óvodák mellett ifjusági körök és népkönyvtárak is szervezendők.

VI. A tanítók.

A kerületben működő tanítók nagy része ügybuzgó és képesítéssel bíró egyénekből áll, sokan vannak azonban, akik kellő képesítéssel nem rendelkeznek, sőt eléggé magyarul sem tudnak. Az eme tanítók által vezetett iskoláknál a tanítási eredmény vajmi csekély s a tanulók a magyar nyelvben sem mutathatnak nagyobb haladást. E tanítók mivel ugyanis jobbára idősebb koru emberek, nyugdíjazás vagy végkielégítés útján szolgálataiktól felmenthetők, mert mellőlők az iskolafentartó hitközségek szegénysége miatt megfelelő segédtanító nem alkalmazható. Amennyiben itt-ott a különben megfelelő képesítésű tanító pusztán hanyagságból nem képes a tanításban kellő eredményt felmutatni, az ellen a fegyelmi eljárás megindítandó.

VII. Az iskolabajjárás ellenőrzése.

Mivel a legjobban felszerelt iskola és a legjobb tanító is csak úgy tud kellő eredményt felmutatni, ha a tanköteles koru gyermekek pontosan járnak az iskolába, elkerülhetetlen szükséges, hogy az arra hivatott előjáróság a gyermekek pontos iskolába járását biztosítsa. Az előjáróságoknak működése tehát szigorúan figyelemmel kísérendő s tapasztalt mulasztás esetén az előjáróság felelősségre vonandó. Ott, ahol a gyermekek lakóhelyeinek az iskolától való távolsága, továbbá a közlekedés rosszassága vagy az időjárás okozza az iskolabajjárás rendetlen voltát, a helyi hatóságoknak kell módokról és eszközökről gondoskodni, hogy a fenforgó akadályok esetről-esetre elháríttassanak.

VIII. A zugiskolák.

Az itt-ott lappangó zug-, valamint az ilyeneknek minősíthető tal

Házi vízvezeték —
berendezéseket készít

KATONA BÉLA

vízvezeték építési irodája

Sátoralja-ujhely, Kossuth-utca

Telefon 74.

Kulics-féle ház.

Telefon 74

mud-thora iskolákkal szemben a vármege (belügyminiszterileg jóváhagyott) szabályrendelete alkalmazandó. A talmud thora iskolák e kerületben is több helyütt léteznek, s amennyiben azokban nemesak vallástant tanítanak, vagy a tanító nem magyar állampolgár, továbbá amennyiben az iskolát nem valamely hitközség tartja fenn, az ily iskola a közigazgatási hatóság által bezárandó.

IX. Az iskolai alapok.

A tagosítások alkalmával a népoktatási alaptörvény (1868. 38. t.-c.) értelmében az u. n. községi iskolai alapvagyon részére birólag kihatott földek kezelése körül a homonnai-déki kerületben is nagy mértékben áll a zavar. Az alapokat mindenütt a községek előjárói kezelik, a jövedelmet azonban több helyen a felekezeti iskolák tanítói huzzák. Nagyobb baj ennél, hogy az iskolai alapok számára kihatott ingatlanok jobbára igen csekély, vagy semmi értékű vízmosásos és sziklás területek, amelyek mit sem jövedelmeznek. A kerület 188 községében 340 holdnyi területű községi iskolai alapvagyon van, amely mindössze csak 400 koronát jövedelmez. Mivel ez az összeg hallatlan csekély, s mivel az urbéri törvény szerint a tagosítások a vízmosásos parlagterületek csakis a közbirtokosság vagy a földesúr részére oszthatók ki, úgy látszik, hogy sok községben a telkek elkülönítése annak idején az iskolai alap célzatos megkárosításával történt, e tárgyban tehát a vall. és közokt., valamint az igazságügyi m. kir. minisztérium rendelkezése alapján széleskörű vizsgálat indítandó.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS

(Fogyasztási adók biztosítása. Sátoraljaujhely városára nézve az állami borítal és huszfogyasztási adók és ezekkel kapcsolatosan a városi bor- és huszfogyasztási, illetve szesz-fogyasztási adópótlékok az 1908. illetve 1909. és 1910. évekre való biztosítása céljából a városi közönségével avagy az adóköteles felekkel meg egyetendő egyezkedési tárgyalás a városi ház tanácstermében folyó évi szept. hó 10-én délelőtt 9 órakor fog megtartani.)

(Utadó kivetési lajstrom közszemlén. A folyó évi utadó kivetési lajstrom folyó hó 20-ikától szeptember hó 4-ig lesz közszemlére kitéve a városi adóügyi osztályában. Az utadó kivetési lajstromot ez idő alatt az érdeklődő adózók megtekinthetik s esetleges felszólalásaikat az ellen a törvényszabta határidőn belül írásban tehetik meg.)

HIREK.

Az önk. tűzoltó egyesület feloszlása.

— A Zemplén tudósítójától. —

Sátoraljaujhely, 1907. aug. 26.

Ismeretes olvasóink előtt Sátoraljaujhely város képviselőtestületének ama határozata, melynek értelmében a városi hivatásos tűzoltóság szervezését, s a régi önk. tűzoltó egyesület feloszlását mondta ki.

Mivel a tűzrendészeti kormányrendelet 22. §-a értelmében a hivatásának meg nem felelő tűzoltó egyesület feloszlására a rendőrkapitány hivatott: a képviselőtestület megbizta Schmidt Lajos rendőrkapitányt a sátoraljaujhelyi önk. tűzoltó egyesület feloszlásával.

Schmidt Lajos rendőrkapitány erre átiratot küldött Juhász Jenő ügyvédhez, mint a sátoraljaujhelyi önk. tűzoltó egyesület főparancsnokához, mely-

ben megkeresi a parancsnokot az iránt, hogy amennyiben Dókus Gyula az egyesület igazgató-választmányának elnöke ezen tiszteről leköszönt: hívjon össze rendkívüli közgyűlést, melyen az egyesület feloszlása, továbbá az értékek hovaforodítása iránt határozzanak. Egyben kérte a hivatandó határozatnak vele való közlését.

Juhász Jenő főparancsnok a rendkívüli közgyűlést folyó hó 25-én délután 2 órára hívta össze a tűzoltó laktanya helyiségébe.

A rendkívüli közgyűlésen Juhász Jenő főparancsnok elnökolt.

Kimondatván a közgyűlés határozatképessége, felolvasták a rendőrkapitány átiratát, melyet jogszerűnek el nem ismer ugyan, mivel az önk. tűzoltó egyesület alapszabályai a feloszlásra vonatkozólag másként intézkednek: de a közérdek szempontjából ettől eltekintettek s a feloszlást kimondták.

A tűzoltó laktanya és felszerelése a város tulajdonát képezvén, csupán a pénzértékeknek hovaforodításáról volt hivatva határozni a közgyűlés, mire nézve azt határozták, hogy az összes pénzértékeket a város felügyeletére bízzák mindaddig, míg egy új önk. tűzoltó egyesület nem alakul. Az esetben, ha ilyen nem alakulna: az értékek hovaforodításáról a feloszlott tűzoltó egyesület parancsnoksága határoz, azonban már most kijelenti a közgyűlés, hogy új egyesület meg nem alakulása esetén oly humanus alapítványt tesz, mely a feloszlott egyesület tagjainak s hozzátartozóinak javát célozza.

Több tárgy nem léven: a közgyűlés 1/4 órákor véget ért.

Az önk. tűzoltói intézmény feloszlása így tehát hosszas vajadás után a közóhajtást képező befejezéshez ért, s most már egy lépéssel újra közelebb jutottunk a modern tűzrendészet első alapfeltételéhez: a hivatásos tűzoltóság szervezéséhez, melynek mielőbbi realizációját, hogy menyire kívánják városunk eminek érdekében: már többször elmondottuk. A hivatásos tűzoltóság szervezésének mindaddig az önk. intézmény volt kerékkötője, most már ennek feloszlásával jogos a reménység, hogy a kívánatos terv megvalósul.

— Szerkesztőségünkől. A mai nappal új név került a Zemplén homlokára. Lapunk főmunkatársi tisztét az eltávozott dr. Perényi József helyett Majtényi Géza, a helybeli főgymnázium tudós tanára tölti be ezentúl, ki a journalistikának „Idem“ álnév alatt dolgozó, kiválóan jelentős tollu munkása volt ez ideig is, s kedves írásai széles körben keltettek meleg és rokonszenveljes érdeklődést. Öszinte örömmel hozzuk olvasóink tudomására e változást, mert meg vagyunk győződve, hogy Majtényi Gézának csatlakozásával lapunk becsületos törekvéseiben s közérdeket szolgáló munkájában oly erőt nyert a Zemplén írógárdája, melyre méltán lehetünk büszkéek. Az ő nevével s jeles tolla erejével gazdagodva fog dolgozni a Zemplén a nagy közönség jogos érdekeinek lankadatlan szolgálatában ezután s Majtényi Géza nagy tudása, képzettsége biz-

tosítéka annak, hogy új főmunkatársunk méltóképen fogja kivenni részét feladatainkból a mi s a nagy közönség öröme.

— Személyi hír. Dókus Gyula es. és kir. kamarás, Zemplén vármegye alispánja szabadságáról — melynek folyamán Tátrafüredidőzött — folyó hó 26-án visszaérkezett Sátoraljaujhelyre s átvette hivatalának vezetését.

— Egyházi hír. Dr. Fischer-Colbrie Ágost kassai megyéspüspök a homonnai esperesi kerület másod-esperesévé Kozsár Bálint papházai plébánost nevezte ki.

— Lelkész választás. A sátoraljaujhelyi ágost. hitv. evangélikus egyházközség az Eperjesi megválasztott Korbély Géza ág. ev. lelkész helyére folyó évi augusztus hó 25-én tartott közgyűlésében Domján Elek fanelesi lelkészt választotta meg lelkészének.

— A vízvezetési munkálatok már közel állanak a befejezéshez s jelenleg az általános próba s ellenőrző munkálatok folynak. A tűzesapok próbájáról legutóbbi számunkban irunk s azok — egy pár tűzesapot kivéve, melyek sürgős javítás alá kerülnek — a legjobban, általános megelégedésre működnek. Az ellenőrző munkálatok alkalmával a Palotás utca egy helyén a víz feltört s ennek folytán mindenütt csőrepedésről beszéltek. A bajnak azonban egy elzáratlanul maradt tűzesap volt oka: komolyabb baj sehol nincsen. Az utolsó, szükségessé vált javítási munkálatok befejeztével általános próbát tartanak a munkálatok mérnökei, hogy a vízvezetési hálózat legapróbb hibáit is kijavítsák. Ez általános próbát a sajtó képviselőinek jelenlétében fogják megtartani. Ha a vízvezetési hálózat mindenben meg fog felelni a követelményeknek: akkor a hálózatot a vállalat átadja a város tulajdonába és gondozásába s kezdetét fogja venni a csőhálózatnak a magánlakásokba és középületekbe való bevezetése.

— Iskola felavatás. A sátoraljaujhelyi orth. izr. hitközség által több ezer korona költséggel emelt elemi iskolai épületet a tanév első napján, szeptember 1-én veszi át a hitközség iskolaszéke ünnepély keretében. Az ünnepi aktus alkalmából az iskolaszék és hitközség áldozatkészségét, valamint az iskolaszéki elnök, Alexander Vilmosnak ez ügyben kifejtett tevékenységét a vármegye kir. tanfelügyelője, Beregszászy István kir. tanácsos fogja méltatni.

— Cabaret estély helybeli műkedvelőkkel. Az 1902 évben alakult nagymihályi műkedvelő társaság sajtó alaptökeje javára cabaret estélyt rendez folyó hó 31-én a Barnai szálló összes termeiben. A cabaret estélyen, melynek conferenciája Szöllösi Sándor lesz: több sátoraljaujhelyi műkedvelő fog közreműködni, így Isépy Zoltánné, Fried Eteleka, Isépy Zoltán, Mattyasovszky Kálmán, Olchváry Aladár és Ernő. — A cabaret estély előreláthatólag a siker jegyében fog lezáródni. A helybeli műkedvelőkön kívül természetesen részt vesznek a cabaretben a nagymihályiak is köztük Horváth Sándorné, dr. Eperjesy Lajos, dr. Polányi Géza s a conferenciára Szöllösi Sándor.

— Sátoraljaujhely népmozgalma. Hivatalból beszerzett adatok szerint Sátoraljaujhely városban a lefolyt héten a következő népmozgalmi változások történtek: Született 17 gyermek, ebből anyakönyvezve lettek: Gamraczy Anna, Mihalecsó Mária, Béres Erzsébet, Schiff Vilmos, Einzig Aladár, Szopkó Erzsébet, Begala Stefánia, Bárány Mária, Tamás Jó-

zsef, Straszler Ádám, Selesznák Anna, Bálint Borbála, Zajka Klára. Meghaltak az elmúlt hét folyamán: Koós Anna, Straszler Ádám, Demkó Mária, Gáspár Amália, Domenyik Pál, Suhaj Pál, Bessenyei István, Silberg Jenő, Kancel Rozália, tehát 9-en. Házasságot kötöttek: Antolik Mihály — Szovák Mária, Takács Imre — Jackó Etel, Tomkovits Tamás — Fekete Zsuzsanna, Feldman Márkus — Friedman Gizella, Zaboray Jenő — Lipták Anna, Király István — Géczy Julianna, Nyemesik János — Kmezik Erzsébet: 7 házaspár. Ki lett hirdetve ezenkívül négy, alispántól kihirdetés alól felmentést kapott 2 házaspár.

— A bodrogközi h. é. vasut közigazgatási pótbejárása. A bodrogközi h. é. vasut ügyében f. hó 28-án délelőtt 9 órakor Sárospatakon a városi ház tanácstermében, a közigazgatási pótbejárás tárgyában értekezlet lesz, amelyen a kormány részéről Korányi Kálmán min. tanácsos is részt fog venni.

— A jámbor bocherek. Homonnáról írják, hogy Engel Sámuel viravai lakos nejevel együtt egyik elhalt rokonuk temetésére távozza e napokban, otthon egyedül 8 éves kis fiukat hagyta. Közben beállított Engel lakására két mármaros bocher s a kedvező helyzetet sas szemmel rövidesen átlátva, egyikük a kisfiuval játszadozott, a másik pedig a lakás kifosztása körül szorgoskodott. Sikert is az akasztófavirágnak Engel megtakarított pénzecskéjét kézrekerítene s azzal odább állani. A két jómadarat azonban Engelenk feljelentése alapján a csendőrség lefelfedte, mielőtt a lopott pénzen tudhattak volna.

— Mozgalom a napi piac áthelyezése ellen. Sátoraljaujhely város kereskedői, különösen azok, akiknek a Főutca vonalán vannak üzleteik: a városi hatóság amez intézkedését, hogy a piac kisebb forgalmu utcákra szorítsák ki: nem úgy tekintve, hogy a piac áthelyezése is sulyos csapás volt, s napi bevételük a heti vásárok napjain felére szállott le az eddigiekhez viszonyítva. A kereskedők körében az értekeny vesztesség általános elégedetlenséget szült, minek bizonyítéka ama mozgalom, melyet a piacok áthelyezése ellen indítottak. A kereskedők ugyanis úgy vannak meggyőződve, hogy a köztisztasági szempontoknak tulhajtott érvényesítése — mi a piacok elhelyezésének indító oka volt — az ő rovására történik s végeredményében az egész város kereskedelmére bántólag fog kihatni. A Főutca kisebb kereskedőinek existenciája ugyanis kizárólag a vásári napok bevételeire volt alapítva, s ez a forgalom hanyatlásával kockára lett téve, oly utcákra terelődven a forgalom, melyek kereskedőit más jövedelmi források is táplálják. A Főutcára ugyanis évek folyamán olyan kereskedők telepedtek le, kiktől nagyobb részt a kisemberek s a vásári nép szerzi be szükségletét, s ezek elvonásával anyagi züllés előtt állanak. Ezek azon indokok, melyek alapját fogják képezni a kereskedők által a városhoz beadandó memorandumnak, melyben az eredeti állapot fenntartását kérik. — Ezenkívül küldöttséget is szerveznek, mely az irányadó helyeken avégből fog tisztelegni, hogy azok hassanak ezen, a kereskedők létérdekébe vágó állapot megváltoztatására s orvoslására.

— Az öreg honvédek érdekében. Lassan-lassan elhullanak közülünk a dicsőséges idők bátorszivű harcosai. Az a pár fehérhaju aggastyánt, a ki révedező szemmel még itt jár körülöttünk a modern forgatagban ide s tova elfeledi mindenki. Pedig nem egy van köztük, a ki nélkülöz és mindennapiakban szűkölködik. De — a mint egy legutóbbi példa is mu-

tatta — inkább éhen pusztul sem, hogy alamizsnát kérjen. Hogyan is volna az, mikor egy Bem katonája kenyérért koldulna? A kit ezer halál nem rettentett, az most korgó gyomra elesenedéséért irgalmas szíveket ostromoljon? A társadalomnak kellene ez öreg harcoknak hátralevő napjaira tisztes megélésüket biztosítani. Győr vármegye törvényhatósága megérezte e nemes közelelenség teljesítésnek szükségét és határozatot hozott az öreg honvédek fölségelésére, jövőjük biztosítására. A szépen indokolt, terjedelmes határozatot Győr vármegye megküldte Zemplén vármegye törvényhatóságának is hasonló határozattal való pártolás céljából. Az átirat felett az őszi közgyűlés lesz hivatva határozni.

— **Uj pénz.** A hivatalos lap közlése szerint legközelebb 100 koronás aranyérmek kerülnek ki a körmei pénzverőből. Az új 100 koronás arany átmérője 37 milliméter, súlya 33,8 gramm lesz.

— **Nagymihály ünnepe.** A nagy mihályi ipartestület folyó hó 20-án tartotta zászlóavatási ünnepségét, melyről már lapunkban említést tettünk. Az ünnepség lélekemelő volt s ez alkalommal az egész Nagymihály ünnepelt. A zászlóavatás eszméje *Malatinszky László* volt, s *Kolozsváry Ödön* jelenlegi ipartestületi elnökök neveihez fűződik. Az ünnepségen Sátoraljaujhelyből résztvettek: *Matolai Etele* nyugalmazott alispán, id. *Bajusz József* ügyvéd, *Isépy Zoltán* vármegyei íb. főjegyző, ifj. *Bajusz József* árvaszéki ülnök, *Hericz Sándor* a sátoraljaujhelyi ált. ipartestület alelnöke s sok más érdeklődő. Az ünnep előestéjén gr. *Sztáray Sándorné* zászlóanyának a nagymihályi polg. dalárda szerenádát adott. Az ünnep napján reggel ebérszót zene volt. A városban az alkalomból díszközgyűlés volt, melyet *Bajusz Andor* főszolgabíró nyitott meg. Majd *Sztáray Kálmán* ipart. titkár indítványára a zászlóanyának s *Malatinszky László* volt elnöknek jegyzőkönyvileg köszönetet szavaztak. A róm. kath. templomban *Oppitz Sándor* r. kath. lelkész celebrált ünnepi misét beszélte a zászlót. Az ünnepelő közönség a díszsátorba vonult azután, hol *Kolozsváry Ödön* megnyitja után *Bajusz Andor* főszolgabíró, az ipartestület díszelnöke tartott mély gondolatokkal telített ünnepi beszédet. A felavatott zászlóba az első szöveget gróf *Sztáray Sándorné* zászlóanyája verte be. *Meczner Gyula* főispán, *Dókus Gyula* alispán s *Beregszász István* kir. tanfelügyelő nevében *Bajusz Andor* főszolgabíró verte be a szöveget szép jelmondatok kíséretében. A záróbeszédet *Kozma András* ipart. alelnök tartotta, üdvözölve a zászlóanyát, ki meghatóan szép szavakban válaszolt. Délben az Aranybika számban diszebed volt, melyet sok toaszt fűszerezett.

— **Kedélyes bucsu.** Görögnyén bucsu volt a multi ünnepnapon, s a pálinka nagyobb dícsőségére egy bucsujárót alaposan helybenhagytak az ájtatos hívek. Ez boszút forralt s másnap támadói egyikét fejszével csaknem agyonra verte. Ha a hivatalos utját végző járósorvos véletlenül rá nem talál a rutul megszabdalt emberre az országút mentén: úgy ez rövidesen elvérzett volna. A homonnai közokmányban ápolják; — a tettest pedig nyomozza a csendőrség.

— **Lopás Sátoraljaujhelyben.** Majoros Gyula asztalos és kárpitos észrevette, hogy raktárából már régebb idő óta butordarabok, szövetek és egyéb tárgyak eltűnnek. A napokban feltűnő mennyiségben veszték el székek s egyéb butordarabok. Majoros erre feljelentést tett a rendőrségen és a rendőrmesterrel nekilátott a

nyomozásnak, melynek során meglepő dolgok derültek ki. Majoros három tanulója már egy esztendeje dézsmálja a raktárt. A lopott tárgyakat egy régi raktári munkásnak eladták, aki azokat értékesítette. Ez a munkás, amíg Majorosnál dolgozott szintén nagyobb mennyiségű butort és szövetet lopott el. *Kaszárda* rendőrmester a házmotózás alkalmával a lopott tárgyak nagy részét megtalálta ennél az embernél. Az eljárás úgy a tolvajok, mint orgazdaság miatt több egyén ellen meg lett indítva.

— **Pálinkamérések korlátozása.**

A m. kir. pénzügyminiszter oly értelmű átiratot intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy a pálinkamérések vasárnapokon csak reggeli 10 óráig tartassanak nyitva. Ha a két miniszterium közt megállapodás jön létre e tárgyban, úgy az üdvös intézkedés a közeljövőben életbe lép.

— **Tűzvész Nagytoronján.**

A körülbelül nyolcszáz lélekszámot magában foglaló Nagytoronya községben ma, folyó hó 28-án délután fél 2 órakor tűz ütött ki, mely csakhamar az egész falut lángba borította. Délután 3 óra a falunak csaknem kétharmad része leégett a nagy szárazságban, azonkívül temérdek behordott életnemű lett a lángok martalékává. A tűzvész kitérősekor a falunak majdnem összes férfinepe künt dolgozott s a tűz feltartóztatlanul emésztette fel a falu lakosainak gazdasági eszközeit, házaikat s életneműjét. A tűzvész — melynek lángja városunkban is észrevehető volt — soraink írásakor már vesztett erejéből, mindazonáltal a falu csaknem teljesen áldozatává lett a romboló elemnek.

— **Cimbalmozni vágyók figyelmébe!** *Werner Sárika* okl. cimbalmotanár magániskolájába a beiratkozások az 1907—908. tanévre holnap, augusztus hó 29-én megkezdődnek; a rendes oktatás pedig szeptember hó 1-én veszi kezdetét.

— **Körözés.** Zemplén vármegye alispánja hivatalos átiratban kereste meg a szomszédos törvényhatóságokat, hogy *Butrai Mária* nevű hajadont területükön nyomozzák s feltalálás esetén állítsák elő.

— **Mulatság a felvidéken.** Kisökrösön az ottani s vidékbeli arany ifjuság táncmulatságot rendezett a napokban. A mulatságnak az kölcsönzött különösebb érdekességet, hogy a mulatók legények revolvereik hordképességét egymáson próbálták ki. De olyan szerencsésük volt akár a párbajozó pesti fiataloknak: kárt nem tettek a golyók egyikükben sem. A csendőrség azonban letartóztatta az illusztris társaságot s a fegyvereket elszedte tőlük.

— **Aratás a Középhegyalján.** Középhegyalján az aratás már befejezést nyert. A termés teljesen kielégítő. Holdanként termett: buza, rozs és árpa 25—28 keresztel, egy kereszt élet pedig adott 45—50 klgm. magot. Egy métermáza buza ára ez idő szerint 22 korona.

— **Rendőri hírek.** *Eltűnt fiu.* *Friedman Jenő* ungvári származású 15 éves, izr. vallású bádgos tanuló mesterétől mintegy két héttel ezelőtt megszökött s azóta vissza nem ért. Az eltűnt fiut kétségbeesett édes anyja körözteti. *Baleset a MAV műhelyében.* Nap-nap után kapjuk a hírt, hogy a m. v. műhelyében szerencsétlenség vagy más baleset éri a munkásokat. Tegnapelőtt *Herman József* napszámos egy sinnek szállítása közben bal kezefején szenvedett súlyosabb zuzódást. Felgyógyulása orvosi vélemény alapján körülbelül 10—14 napot vesz igénybe. Mulasz-

tás vagy gondatlanság senkit sem terhel. — *Talált tárgy.* Egy kétfedelű ezüst óráról szóló 3354. számú zálogbárcsa, amely *Reichard Armin* zálogházában lett kiállítva, — találtatott. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányi hivatalban átveheti.

— **A közönség figyelmét felhívjuk a Szántó Mór és társa sátoraljaujhelyi férfi s gyermekruha kereskedő cég mai hirdetésére.** A cég üzlete teljesen a mai kor igényeinek megfelelően lett átalakítva s berendezve. Az árak ugy olesóságuk, mint kiváló voltukért ajánlhatók a nagy közönség figyelmébe.

— **Egy a homonnai polgári fiu iskolába járó uri fiu lakás és teljes ellátásra egy intelligens uri családnál fölvetetik.** Cim megtudható a kiadóhivatalban.

— **Álló tükör jó karban levő eladó.** Cim a kiadóhivatalban tudható meg.

— **Zongorák, pianók, harmonikumok és gramfonok legutányosabb árban kaphatók, esetleg részletfizetésre is.** *Udvardi Szaniszlónál* Sátoraljaujhelyben.

Henneberg-selyem

csak dírnk
Fekete, fehér
és színes 60 kr.-tól 11 frt 35 kr.-ig, méterenként bluzra és ruhára. Fránkó és már megvámlova házhoz szállítva. Gardag mintaválaszték posta fordultával.

HENNEBERG selyemgyáros, Zürich.

Telefon-számunk: 42.

SZÍNHÁZ.

**** Megalakítandó színkerületünk ügye.** A városi színügyi bizottság, élén *Dókus Gyula* elnökkel tudvalevőleg egy színkerület megalakítását vette tervbe. A cél az volt, hogy *Munkács, Ungvár, Gyöngyös és Rozsnyó* városok részvételével alakítsák meg az új színkerület, s a szervezés munkálatai körül egy a városi hatóság, mint a színügyi bizottság dícséretes buzgóságot fejtett ki. Ezt megelőzőleg az új színkerületbe való belépésre felkértek *Szarvas, Losonc, Ungvár, Nagybánya, Beregszász, Szilágyoslyó, Nyitra, Besztercebánya* városok, melyek azonban az új kerülethez nem csatlakozhattak, más színkerületekbe tartozván, vagy az állandó színház kérdését tartva napirenden. *Munkács, Rozsnyó és Gyöngyös* városok azonban bejelentették a kerülethez való csatlakozásukat s mégis *Munkács* pályázatát iratott ki a színházra s azt ki is adta. Az új színkerület alakításának terve így körülmények között nem jut el egyelőre a megvalósuláshoz, s így két alternatíva előtt állunk: vagy ki kell iratni a színházra a pályázatot, vagy újból *Komjáthy* igazgatóval kell felvenni a tárgyalásokat. A színügyi bizottság már legközelebb összeül, hogy a szükséges intézkedéseket megbeszélje s a kibontakozásra vonatkozó proпозиcióit megtegye.

**** Színészet Gálszécsen.** Folyó hó 20-án kezdette meg *Gálszécsen* a színészet *Jeszenszky Dezső* színtársulata. A társulat ambiciózus igazgatója tőle telhetőleg mindent elkövet, hogy a műpártoló közönség igényeit minden tekintetben kielégítse s a legújabb operetteket hozza színre. A társaság e hó végéig marad *Gálszécsen*.

IRODALOM.

Polgármesteri jelentés. Ungvár város polgármestere adta ki „Ungvár város közállapotáról” szóló jelentését egy 304 oldalra terjedő vaskos kötetben. A szóban lévő mű közigazgatási irodalmunkban is értékes helyet foglal el; mert a legnagyobb részletességgel tárgyalja és igen ügyes feldolgozásban adja mindazokat, miket egy nagyobb vidéki város közléte és polgárságának érdekössége a legközelebbi multban alkotott vagy tervbe vett.

TANÚGY.

— **Kinevezés.** *Kram János* vasbánya telepi tanítót az izbugyaradványi állami elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki a közokt. miniszter.

— **A sátoraljaujhelyi „Karoli-neum” című polgári zárdai leányiskolában az 1907/8. tanév szept. hó 1-én veszi kezdetét.** — A beiratások szeptember hó 2., 3. 4-ik napján tartatnak délelőtt 8—11 óráig, délután 3—5 óráig. Szept. 5-én délelőtt 10 órakor javító és felvételi vizsgálatok tartatnak, melyek díjmentesek. Szept. 7-én ünnepélyes „Veni Sancte” és az iskolai szabályok felolvasása. — Szept. 9-én rendes előadás. A kötelező tantárgyakon kívül tanítatik privát órákban német és francia nyelv, rajz, festés, zongora, cimbalom, gépvarrás, alsó és felsőruha szabás és mindenféle szép és hasznos női kézimunka.

— **Beiratások.** A sátoraljaujhelyi róm. kath. elemi fiúiskolában az 1907/8. tanévi beiratások folyó évi szept. 2—7. napjain d. e. 8—12-ig és d. u. 2—5 óra közt tartatnak meg.

— **A keresk. tanácskölömbé az 1907—8. tanévre való beiratkozás szeptember hó 1-én veszi kezdetét és bezárólag 8-ig tart.** A beiratás az iskola helyiségében d. u. 4—6-ig eszközöltetik. Felkéretnek a kereskedők, hogy a tanulóikat e határidőn belül szorítsák a beiratásra annyival inkább, mert a be nem irt tanulók mint mulasztók lesznek az iparhatóságnál bejelentve.

NYILT TÉR. *)

Nyilatkozat.

Mitrik József városi közgyám u. n. besugás révén áll. tisztviselői mivoltomban rágalommal illetett. A rágalom alaptalansága nyilvánvaló lett s így nekem, mint egyénnek *Mitrik Józseffel* s egyáltalán *Mitrik Józseffel* szemben kötelességem nem lehet; mint állami tisztviselőnek azonban védelmet kell keresnem a *Mitrik József* táján elharapított rágalmazási divat ellen: s tisztviselői repulációm megóvása céljából a bíróság előtt feljelentést kell tennem. Ennek a kötelességemnek haladéktalanul eleget fogok tenni. Haladéktalanul, de fájdalommal, mert nekem valakire vádaskodni még a bíróság előtt is szokatlan.

Sátoraljaujhely, 1907. aug. 27.

Németh Pál.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Sz. S. Nagymihály. Köszönjük; mai számunkban emlékezünk meg róla.

V. Z. Helyben. A Lira című verset ne sajnálja átdolgozni s majd az átdolgozás után küldje be.

K. P. Bodrogzadány. A tudósítást köszönjük: — Hymen híreket nagyon ritkán, csak kivételes esetekben közlünk.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

Ehler Gyula.

Jó, csakis a legjobb anyagból készült

iskolai
fiu- és gyermek-ruhák

legolcsóbb, szabott árak mellett egyedül

Szántó Mór és Társánál

Sátoraljaujhely, Széchenyi-tér
(volt Bilanovits-féle üzlet).

Minden rendű és rangú férfi ruhák és felöltők az őszi idényre.

5095/1907. tk. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A saujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Varkonda András végrehajthatónak, dr. Tóth Alajos sátoraljaujhelyi ügyvéd ügygondnok által képviselt, ismeretlen tartózkodású Andrej János végrehajtást szenvedő elleni 110 korona, 428 korona 24 fillér és 220 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék területén levő Szürnyeg község határában fekvő, a szürnyegi 235. sz. tjkben A. I. 2. urbéri kültelekből 1-25. sorszámok alatt felvett 140., 152. és 172. hrszámú a széles kötelek dűleiben, 337. és 375. a kertalya dűleiben, 551. és 560. hr. számú az Árpás hert dűleiben, 590. hr. s zámú a Szénégető dűleiben, 651., 723. és 750. a keskeny dűleiben, 900. és 933. a szilvasálya dűleiben, 1085. hrszámú a nagyvölgy dűleiben, 1322., 1320., 1324., 1345., 1506. hrszám a Molyva dűleiben, 1667., 1669., 1671. és 1693. hrszámú a Fári dűleiben, végül 1785. hrszámú a Boglyos dűleiben fekvő rétekeknek B 10. alatt Andrej János nevén álló jutalékra 1342. koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik a végrehajtási törvény 163. §-ának 2. bekezdése alapján azzal, hogy a menyiben a V. 1., 2., 3. alatt Grün Mózes javára 310 korona, ennek 1871. évi szeptember hó 4. től járó 30%-os kamatai, 113 korona 20 fillér, ennek 1871. évi szeptember hó 4-től járó 30%-os kamatai, végül 266 korona 54 fillér és ennek 1874. február hó 19-től járó 30%-os kamatai az elért vételért fedezetett nyerne a C. 4. alatt özv. Andraj Andrásné sz. Kocsi Borbála javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog érintetlenül épségben hagyatik, amennyiben pedig a fent jelzett összegek az elért vételért fedezetet nem nyernének, az árverés hatályon kívül helyeztetik és a nyomban megtartandó újabb árverésen az üzvegyi jog fenntartása nélkül fog a jelzett ingatlan újabb elárvereztetni és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1907. évi szeptember hó 10-ik (tizedik) napján d. e. 10 órakor Szürnyeg község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 134 kor. 20 fill. készpénzben, vagy az 1881 : LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy miniszteri rendelet 8. §-ához kijelölt ova-dekképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 : LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a b' natpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átiszolgáltatni.

Sátoraljaujhelyben a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1907. évi június hó 15. napján.

Ferenczy, kir. törvszki bíró.

Egy igen jól bevezetett élet- és gyermekbiztosító intézet Sátoraljaujhelyre előkelő összeköttetésekkel rendelkező

főügynököt

keres fix fizetéssel és magas jutalék javadalmazás mellett. Lehetőleg olyanok pályázzanak, kiknek ezenképviselet mellékjövedelem legyen. Pályázatok e lap kiadóhivatalába nyujtandók be „állandó” jelige alatt.

Járgányt

1-2 lóerejűt olcsó árban megvételre keresek.

Tima Tibor,
Sárospatak.

Tanuló

heti fizetéssel felvétetik a

„Zemplén”

könyvnyomdájában.

Szülők figyelmébe.

Teljes ellátást, esetleg zongora, német és francia oktatást nyerhet 1-2 fiu, avagy leány tanuló Szabó Jakab iskolai igazgató házában. Lakik Kazinczy-utca 518. Dr. Reichard Salamon ügyvéd házában.

Házilag főzött,

tisztán kezelt, elsőrendű barack és megyiz kilonként **3 korona**; esemege, különleges faj szőlő postakosaranként **3 korona**; továbbá görög, turkesztán és ananász dinnyét ajánl

Szabó Géza
gyümölcskivitele
Csongrád.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur”, fénymáz 90 f.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 f.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

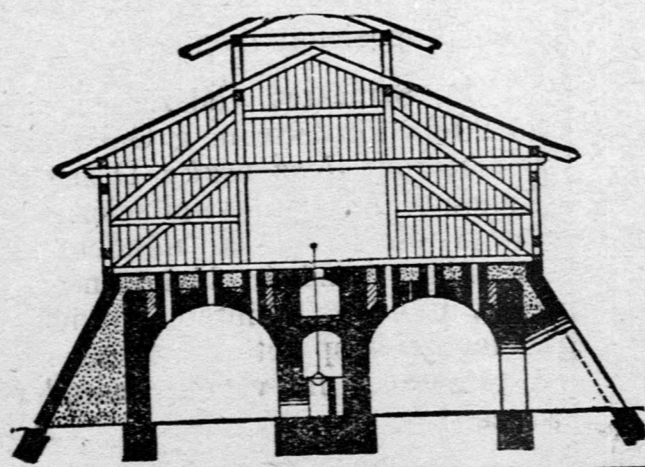
Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK ezégnél **S.-A.-UJHELY.**

Eperjes: J. V. Gallotsik. — Kassa: Novelly Sándor utóda.
Kis-Szeben: Kasewitz J. János.

Videki szülők figyelmébe.

A közlegő iskolai tanévre két leány vagy fiu gyermeket teljes ellátásra elfogadok; kívánatra korrepetitor zene oktatáshoz is és zongora a háznál van. Ugyanitt két ur részére házi koszt és lakás is kapható. Czim: Tóth Ferenczné, Sátoraljaujhely, Kazinczy-utca 657. szám.

EGRI S. ÉS TÁRSA

okl. építésmérnök
Budapest, VIII. ker.
József-körút 26. sz.

Elvállaljuk legújabb szerkezetű körkemencék

építését nagy szénmegtakarítással jótállás mellett. Teljes téglagyári berendezések létesítését, anyagvizsgálatokat.

A „Hirsch és Frank” Bpest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntőde r.-t. téglagéposztályának vezérképviselete. Prospektusokat és költségtérítéseket ingyen és bérmentve. Érdeklődők általunk létesített gyárakat megtekinthetnek.

Sátoralja-Ujhely nyomtatott a „Zemplén” könyvnyomdai intézetében.